

Spin in het web

“Je kunt bidden, maar je kunt ook je ogen openhouden en je handen gebruiken om aan te pakken. Daarnaast mag je ook bidden, maar niet alleen. Dat is mijn *drive*. Je bent allemaal medeverantwoordelijk. Het is wel gemakkelijk om het allemaal bij God of een ander neer te leggen, maar nee, je moet zelf ook wat doen. En daar heb je toerusting voor nodig. En elkáár.”

Olievlek

Als diaconaal consulente in Gouda houdt Irene Stok zich vooral bezig met het toerusten en ondersteunen van diakenen. Ze organiseert cursussen voor nieuwe diakenen, en diakenen kunnen Irene bellen met vragen over wat ze zouden kunnen doen in specifieke gevallen. Ze beschikt daartoe over een breed kerkelijk en maatschappelijk netwerk. Daarnaast onderhoudt ze contacten met allerlei plaatselijke diaconale stichtingen, zoals een inloophuis, een hofje dat is ingericht om mensen op te vangen en een begeleid wonen-project voor jongeren. Een derde aandachtsveld is ‘de gemeente bewustmaken van haar diaconale roeping’. Ze schrijft een diaconale nieuwsbrief, er komen regelmatig stukjes van haar hand in het kerkblad en soms werkt ze mee aan kerkdiensten. Ten slotte probeert ze ‘witte vlekken’ op te sporen. Nood, aandachtsvelden, waarop de kerk, de diaconie, in zou kunnen springen. Irene probeert haar taken zoveel mogelijk te beperken tot stimuleren en adviseren. “De diakenen moeten het doen. En als ze er niet uitkomen, dan kunnen ze mij bellen.”

‘Mensen hebben heel veel te geven’

“Ik probeer mensen te prikkelen. Je kunt wel zeggen: ‘Doe jij ook eens wat’, maar ik probeer voorbeelden te geven die mensen op ideeën kunnen brengen. Het is soms zo

Dat is het doel van de kerk: dat we een stukje van het Koninkrijk laten zien. Irene Stok, diaconaal consulente in Gouda, vertelt over haar werk.

Dick Vos

simpel, maar het is dan toch diaconaat.” Irene vertelt dat ze tijdens een cursus voor nieuwe diakenen een project van het Leger des Heils onder de aandacht bracht. Omdat het aantal slaapplekken daar ’s winters soms niet groot genoeg is, vroegen ze om slaapzakken en dekens. Mensen die niet opgevangen kunnen worden, kunnen dan in ieder geval iets meekrijgen. Een paar van de diakenen verspreidden het bericht in de kerk, via hun hele mailbestand, één van die contacten plaatste de oproep vervolgens in een wijkkrantje, en van alle kanten kwamen dekens binnen. “Mensen hebben heel veel te geven. En als je dat los

kunt maken, dan is dat prachtig!” Berichtjes en verzoeken om hulp laat Irene soms door wijkdiakenen in de zondagsbrief zetten met hun eigen naam eronder. Juist berichtjes van bekenden, van dichtbij, hebben het meeste effect.

Tweehonderd kilo peren

Een ander voorbeeld dat op ideeën kan brengen. Een van de diakenen past op bij een gezin dat een weekendhuisje in de buurt heeft. Bij dat huisje staat een perenboom. Maar die peren, ach die plukken ze niet. De diaken heeft toen een aantal

Daarnaast wordt nu een kledingbank opgezet. “Als je geen geld hebt voor voedsel, dan heb je ook geen geld voor kleding. Dan kun je wel denken dat mensen naar de kringloopwinkel kunnen, maar vaak gaat het daar toch ook om één, twee euro per kledingstuk. En als je dan drie kinderen te kleden hebt, dan staat dat gelijk aan een paar dagen eten. Dus dat doe je niet.” Maar een kledingbank oprichten, valt nog niet mee. Er zijn potentiële afnemers, er zijn kleren en er zijn vrijwilligers. Nu nog een pand. Bij iets als een voedselbank kun je eens in de week een kerk gebruiken. Maar kleding moet je ook ergens opslaan. En probeer dat maar eens te regelen zonder al te veel kosten. Er is al wel een non-foodwinkel met serviesgoed, banken, bedden en televisies. Voor niets. Daar kunnen mensen alleen terecht via de hulpverlening, omdat die weet wat mensen echt nodig hebben. Ook om te voorkomen dat mensen een televisie halen en die vervolgens op marktplaats zetten. Vluchtelingen kunnen hier bijvoorbeeld gebruik van maken en mensen die uit huis gezet zijn.

Je gaat als gemeenschap om mensen heen staan

Diaconaat is geen maatschappelijk werk, stelt Irene. En niet alleen vanwege het christelijke uitgangspunt. Het lijkt er in de praktijk misschien wel op, maar in maatschappelijk werk gaat het in principe een-op-een; de maatschappelijk werker en de cliënt. Diaconaat gaat uit van de gemeenschap waarin mensen ingebed zijn en waarin je elkaar draagt. “Je gaat als gemeenschap om mensen heen staan. En doet het samen. Dat is ook de kracht van de kerk: dat je broeders en zusters bent en zorg voor elkaar draagt. Wanneer iemand wat eenzaam is, kun je er als groepje bij toerbeurt naartoe. Iemand die wat krap zit, kun je uitnodigen om af en toe eens te komen eten. Dat doet maatschappelijk werk niet. En het mooiste is natuurlijk,

wanneer je verschillende mensen die behoefte hebben aan gezelschap met elkaar in contact weet te brengen.”

Er gebeurt ontzettend veel, weet ze. En soms is het aardig dat te delen. In plaats van een diaconale nieuwsbrief, maakte ze daarom eens een ‘diaconale goed nieuwsbrief’. Allemaal mooie voorbeelden die mensen direct op ideeën kunnen brengen die ze zelf zouden kunnen doen.

Niet mijn oogst

Een terugloop in de bereidheid om in diaconaat te investeren, bespeurt Irene nog niet echt. Wel vraagt ze zich af of de bovenplaatselijke aandacht voor diaconaat niet wat dreigt onder te sneeuwen, nu er geen aparte specialisten voor het diaconaat meer zijn. De ondersteuning binnen de Protestantse Kerk wordt sinds een paar jaar door mensen gedaan die allemaal gemeenteadviseur zijn en dus generalist moeten zijn. Aan de andere kant heeft een instantie als Kerk in Actie een grote groep mensen in dienst en hebben plaatselijke diaconieën nog genoeg middelen om van alles en nog wat te doen.

Zorgelijk vindt ze vooral dat de overheid allerlei taken afstoot die ze eerst overgenomen had van de kerk: armenzorg, ziekenzorg. “Maar als kerk zijn we wel een stuk kleiner geworden.”

Irene Stok ziet zichzelf als spin in het web, als netwerker en zaaier. “Ik zeg wel eens: ik zaai, en soms zie ik iets van de oogst. Heel vaak zie ik het ook niet, maar het is ook niet mijn oogst. Als de mensen voor wie je het doet maar oogsten. Maar soms krijg je ineens ook een heleboel terug. En daar doe ik het voor! Je kunt ook niet alles doen. Zeker niet in je eentje. Je moet ook niet aan kansloze projecten gaan lopen sjoeren.” Ze noemt de barmhartige Samaritaan: die kon de gewonde man niet meenemen, want die was op reis. Maar hij gaf eerste hulp en zorgde er wel voor dat de man terecht kon in de herberg. “En dát zeg ik dan altijd tegen nieuwe diakenen hier: Ken de herbergen van Gouda.”

mensen uit de kerk gecharterd, en samen hebben die toen tweehonderd kilo peren geplukt. Die waren voor de voedselbank. “Kijk, daar word ik blij van. Als ik zo iets meemaak, dan is mijn hele week weer goed!”

Het liefst had ze gehad dat de gebruikers van de voedselbank, een van de projecten die ze hielp opzetten in het verleden, zélf geplukt hadden. “Wanneer je er gebruik van maakt, dan mag je er ook wel eens de handen voor uit de mouwen steken.” Maar dat was in dit geval niet mogelijk.

De voedselbank voorziet in een behoefte die momenteel toeneemt. “Helaas...”